

Enoch Powell

Překlad * nejslavnějšího projevu Enocha Powella „Rivers of Blood“ z 20. dubna 1968, přednesený na výročním zasedání birminghamského Konzervativního politického centra (West Midlands Area Conservative Political Centre).

Autor: Enoch Powell

Nejvyšší úroveň státnického umění by mělo být, aby bránilo problémům, kterým zabránit lze. Přitom se přirozeně potýká s překážkami, které jsou hluboko zakořeněny v lidské povaze. Jedna z těchto překážek spočívá v tom, že mnohé problémy nejsou jasně zřetelné, dokud se plně neprojeví: během jejich počátku je vždy prostor pro pochyby a rozdílné názory na to, jestli jsou reálné nebo ne. A z podobných příčin přitahují daleké problémy málo pozornosti v porovnání s těmi aktuálními, které jsou nepochybné a naléhavé. Z toho všeho vyplývá vtíravé pokušení pro politiky zabývat se neodkladnou přítomností na úkor vzdálené budoucnosti.

Lidé mají někdy sklon zaměňovat předvídání problémů za jejich příčinu nebo dokonce za touhu po takových problémech. Mnozí rádi říkají: „kdyby se o tom nemluvilo, pak by se to nejspíš nestalo“. Tento zvyk má kořen zřejmě v prastaré víře, že slovo a věc, jméno a předmět, jsou jedno a totéž.

Ať se jedná o cokoli, diskuse o obrovských problémech v budoucnosti, kterým by dnes šlo s trochou úsilí předejít, je mezi politiky nanejvýš nepopulární. A přitom by mělo jít o nejdůležitější činnost každého politika. Ti z nich, kteří se této činnosti vyhýbají, si plně zaslouhují být proklínáni ze strany politiků, kteří přijdou po nich.

Před týdnem nebo dvěma jsem měl rozhovor s jedním docela obyčejným Angličanem ve středním věku, který bydlí v mém volebním okrsku a pracuje v jednom z našich znárodněných průmyslových odvětví. Po jedné nebo dvou větách o počasí, náhle řekl: „Kdybych měl peníze přestěhovat se jinam, tak bych v této zemi nezůstal“. Namítl jsem v tom smyslu, že současná vláda nepřetrvá navěky, ale na to on vůbec nereagoval a pokračoval: „Mám tři děti, všechny už mají po škole a dvě z nich už založily rodinu. Nebudu klidný, dokud je všechny neuvidím, jak se usadily v zámoří. Za 15 až 20 let budou v této zemi bělochům vládnout barevní“.

Už slyším sborové zatracování z vaší strany. Jak si jen troufám říkat takovou strašnou věc? Jak si jen troufám podněcovat problémy a vzbuzovat nepříjemné emoce opakováním takového rozhovoru?

Moje odpověď je taková, že nemám právo tak učinit. Zde máme slušného, obyčejného občana, který za bílého dne v mém vlastním městě říká mně, svému poslanci, že jeho stát nebude dost dobrý, aby v něm žili jeho vlastní děti. Jednoduše nemám právo pokrčit rameny a začít myslet na něco jiného. To co jsem slyšel, si myslí a říká tisíce a statisíce jiných – možná ne v celé Británii, ale určitě v oblastech, které už nyní procházejí naprostou proměnou, ke které neexistuje analogie v celé tisícileté historii tohoto ostrova.

Při současném tempu bude v této zemi tři a půl miliónu přistěhovalců ze zemí Commonwealthu a jejich potomků. Toto není číslo, které bych si vymyslel. Toto číslo bylo oficiálně sděleno parlamentu mluvčím Statistického úřadu. Žádný podobný oficiální odhad pro rok 2000 neexistuje, ale musí se pohybovat v rozmezí od pěti do sedmi miliónů, přibližně okolo deseti procent celkového počtu obyvatel a bude se blížit počtu obyvatel celé londýnské aglomerace. Přistěhovalecká populace samozřejmě nebude rovnoměrně rozprostřena po celé Británii, od Margate po Aberystwyth, od Penzance až po Aberdeen. Celé oblasti, města a městské části napříč Anglií budou obývány skupinami přistěhovalců a jejich potomky.

A jak pobežší čas, výrazně se v přistěhovalecké populaci zvýší podíl těch, kteří se již – stejně jako my všichni ostatní – narodili v Anglii. Už v roce 1985 budou mezi přistěhovalci převažovat ti, kteří se narodili zde. To je skutečnost, která volá po naléhavé akci již dnes a přitom povaha takové změny znamená, že pro politiky je velice obtížné ji provést, protože obtíže leží v přítomnosti, zatímco zlo, které má být odvráceno nebo minimalizováno, přijde až za několik volebních období.

Národ, před kterým leží takový výhled, se přirozeně nejprve ptá: Jak může být tento problém zmenšen? Za předpokladu, že problémům s přistěhovalci nemůže být zcela zamezeno, mohly by být tyto problémy alespoň omezeny, když si stále uvědomujeme, že

nejdůležitější jsou celková čísla: význam a důsledky cizorodého elementu uprostřed země a jejího obyvatelstva se budou významně lišit podle toho, jestli tohoto elementu bude 1 procento nebo 10 procent. Odpovědi na tuto jednoduchou a racionální otázku jsou stejně jednoduché a racionální: zastavením nebo praktickým zastavením další imigrace a maximální podporou návratu přistěhovalců do země jejich původu. Oba tyto návrhy jsou součástí oficiálního programu Konzervativní strany.

Je téměř neuvěřitelné, že jen do Wolverhamptonu nyní každý týden přijíždí 20 až 30 dětí ze zámoří – a to znamená 15 až 20 rodin během deseti či dvaceti let. Toho, koho bohové chtějí zničit, nejprve zbaví rozumu. Jako národ musíme být šílení, doslova šílení, když dovolujeme každoroční příjezd okolo 50 000 imigrantů, z nichž většina bude předpokladem pro budoucí růst populace přistěhovalců. To je totéž jako pozorovat, jak národ horlivě buduje svou pohřební hranici. Tak nepřičetní jsme dnes, když dovolujeme, aby přicházely dosud svobodné osoby za účelem založení rodiny s někým, koho v životě neviděli.

Nikdo by neměl předpokládat, že příliv přistěhovalců automaticky skončí. Naopak, dnešních 5000 imigračních povolení ročně znamená každoročně včetně jejich rodin dalších 25 000 osob, a to nebereme v úvahu obrovský rezervoár příbuzenských vztahů, které už u nás nyní má mnoho možných příštích přistěhovalců a nemluvíme zde ani o nelegálním přistěhovalectví. Za těchto okolností nepomůže nic než omezení celkového přílivu osob, kteří se chtějí v naší zemi usídlit, na zanedbatelnou úroveň a potřebné zákony a administrativní opatření by měly být učiněny bezodkladně.

Zdůrazňuji slovo „usídlit“. Toto nemá nic společného s těmi občany britského Společenství národů nebo úplnými cizinci, kteří sem přicházejí studovat nebo jinak zvyšovat svou kvalifikaci, jako například lékaři ze zemí Commonwealthu, kteří, ku prospěchu svých vlastních zemí, zlepšili zároveň úroveň našich nemocnic mnohem rychleji než by bylo jinak možné. Takoví nejsou a nikdy nebyli přistěhovalci.

Nyní obraťme pozornost na otázku zpětné emigrace. I kdyby veškeré přistěhovalectví skončilo zítra, rychlost růstu přistěhovalcké populace by se sice podstatně snížila, ale výhledová velikost tohoto elementu v celkové populaci by znamenala, že základní rysy budoucího nebezpečí by zůstaly bez větší změny. Toto nebezpečí může být odvráceno, dokud značnou část celkového počtu přistěhovalců tvoří osoby, které přišly přibližně během minulých deseti let.

Z toho je jasně vidět naléhavost uskutečnění druhého opatření z programu Konzervativní strany: podpora zpětné emigrace. Nikdo asi neudělá odhad, kolik dnešních přistěhovalců se za štědré finanční pomoci odstěhuje do země svého původu nebo do jiného státu, který touží po jejich schopnostech a pracovní síle. Nikdo to neví, protože o taková opatření se dosud ještě nikdo nepokusil. Mohu říci pouze to, že i nyní, přistěhovalci z mého vlastního obvodu čas od času mně přicházejí a ptají se po možnosti podpory jejich návratu domů. Pokud by taková opatření byla přijata a prováděna s rozhodností, kterou opravňuje budoucí nebezpečí, výsledný odchod imigrantů by mohl značně změnit nepříznivý výhled.

Třetím elementem programu Konzervativní strany je zásada, že všichni občané této země by měly být rovni před zákonem a že by neměla být žádná forma rozlišování a diskriminace ze strany státních orgánů. Přesně jak prohlásil pan Heath, nebudou žádní „občané první třídy“ a „občané druhé třídy“. To ale neznamená, že by přistěhovalci a jejich potomci měli být vyzdviženi na nějaké privilegované a zvláštní místo, nebo že by občané měli být zbaveni práva volit ve svých vlastních záležitostech mezi tím či oním svým spoluobčanem nebo že by na občany měla být uvalena povinnost vysvětlovat důvody a motivy toho či onoho svého jednání v rámci zákona.

Neznám větší zkreslení skutečnosti, než to, kterého se dopouštějí ti, kteří dychtivě volají po zákonech, které nazývají „antidiskriminační“. Tito lidé jsou žurnalisté stejného druhu (a někdy i ze stejných novin) jako ti, kteří se v 30. letech snažili bagatelizovat rostoucí nebezpečí, které naši zemi ohrožovalo, nebo arcibiskupové, kteří jsou oblečení do krásných rouch přehozených přes hlavu a žijí bezstarostný život ve svých palácích. Musí být řečeno, že tito lidé se naprosto a diametrálně mýlí. Pocity odstrčení a ochuzení, pocity obav a nevole, neleží uprostřed přistěhovalecké populace, nýbrž uprostřed těch, mezi které přistěhovalci přicházejí a stále přicházejí. Proto schválení tohoto druhu legislativy připomíná zapálení zápalky poblíž sudu střelného prachu. To nejlepší, co mohou říci o těch, kteří toto navrhují nebo podporují, je, že nevědí, co činí.

Bylo by krajně zavádějící srovnávat přistěhovaleckou populaci v Británii a americké černochoy. Černošská populace Spojených Států byla zpočátku naprostými otroky, kterým byla teprve později dána svoboda a další občanská práva, které mohli začít využívat postupně a které dosud nejsou zcela úplné. Naproti tomu přistěhovalec ze zemí Commonwealthu přichází do Británie jako plnoprávný občan, přichází do země, která předtím neznala jakékoliv rozlišování mezi tím či oným občanem a okamžitě dostává všechny občanská práva – od volebního práva až po bezplatnou zdravotní péči.

Zatímco pro imigranty je příjezd do této země vstupenkou k výhodám a příležitostem, po nichž dychtivě toužili, dopad na původní obyvatele byl velmi odlišný. Z důvodů, které nemohli pochopit, a při hledání politického rozhodnutí, které k tomu vedlo a na které se jich nikdo nezeptal, zjistili, že se stali cizinci ve své vlastní zemi.

Zjistili, že jejich ženy nemohou dostat lůžka v porodnicích, že jejich děti nemohou dostat místa ve školách, že se jejich okolí změnilo k nepoznání, že jejich plány a výhledy do budoucna byly obráceny naruby, že zaměstnavatelé váhají požadovat po přistěhovalci stejnou úroveň disciplíny a schopností, jaká je vyžadována u rodilého Brita. Postupem času začínali slyšet stále častěji hlasy, které jim říkali, že už jsou nežádoucí. A nyní se dozvídají, že parlament má odhlasovat zákon, který zavede jednosměrné privilegium – zákon, který nemůže napravit (a ani ani není zamýšlen k nápravě) jejich rozhořčení, ale naopak má dát cizincům, nespokojencům a *agentům-provokatérům* právo pranýřovat je za jejich činy soukromé povahy.

Přišly mi stovky a stovky dopisů za poslední dva nebo tři měsíce, kdy jsem naposledy o tomto tématu mluvil. V těch dopisech byl jeden nápadný rys, který je do velké míry novinkou, a

který pokládám za příznačný. Všichni poslanci jsou zvyklí na typické anonymy; co mě ale překvapilo a znepokojilo, byl vysoký podíl obyčejných, slušných, rozumných lidí, kteří mi napsali racionální dopis, jenž často svědčil o dobrém vzdělání, a kteří si mysleli, že musí vynechat svou adresu, protože bylo nebezpečné vyjádřit písemně souhlas s mými názory, a protože by riskovali trest či odvetu, kdyby se vědělo, že tak učinili. V oblastech zasažených přistěhovalectvím roste mezi obyčejnými Angličany pocit, že jsou pronásledovanou menšinou, což je něco, co si někdo bez přímé zkušenosti těžko představí. Ukážu zde jen jeden příklad z těch stovek:

Před osmi lety byl jeden dům ve slušné ulici ve Wolverhamptonu prodán černochovi. Nyní má ulice jediného bílého obyvatele (starou paní v důchodu). Toto je její příběh. Ve válce ztratila manžela i oba syny. Proto do svého domu se sedmi pokoji – jediného majetku, který měla – začala brát podnájemníky. Pracovala tvrdě a dařilo se jí, splatila celou hypotéku a začala šetřit, aby měla něco na své stáří. Pak se objevili přistěhovanci. S narůstající hrůzou viděla, jak jeden dům po druhém přebírají přistěhovanci. Dříve klidná ulice se stala místem, kde zavládl hluk a zmatek. Její bílí podnájemníci se bohužel odstěhovali.

Den poté, co se odstěhoval poslední, byla v 7 ráno probuzena dvěma černochoy, kteří chtěli použít její telefon, aby zavolali svému zaměstnavateli. Když odmítla, stejně jako by odmítla kohokoliv neznámého v takovou hodinu, začali jí nadávat tak, že se začala bát, že by ji fyzicky napadli, kdyby na dveřích neměla pořádný řetěz. Rodiny přistěhovalců se také pokoušely pronajmout si pokoj v jejím domě, ale vždy odmítla. Její úspory postupně zmizely a nakonec měla, po zaplacení všech poplatků a daní, méně než 2 libry na týden. Zašla požádat o úlevu na daních a mluvila s mladou dívkou, která, když slyšela, že má dům se sedmi pokoji, navrhl, ať část pronajme. Když řekla, že jediní nájemníci, kteří mají zájem, jsou černoši, tak dívka pronesla: „S rasovými předsudky se v této zemi nikam nedostanete“. Tak šla domů.

Telefon je to, co ji drží při životě. Platí ho její rodina, která ji i jinak pomáhá, jak nejlépe umí. Přistěhovanci nabízeli, že její dům koupí – za cenu, kterou by nový pan domácí mohl dostat od svých nájemníků nazpátek za několik týdnů, nejvýše několik měsíců. Začíná se obávat vycházet ven. Okna jsou rozbitá. Ve své poštovní schránce občas nachází výkaly. Když jde na nákup, provází ji houf okouzlujících, do široka se šklebících černoušků, kteří neumí anglicky, ale jedno slovo přece znají. „Rasistka“, křičí na ni. Naše stará paní je přesvědčena, že půjde do vězení, pokud bude nový Race Relations Bill schválen. Opravdu se tak moc mýlí? Začínám mít pochybnosti.

Další klam, kterému podléhají ti, kteří jsou vědomě či nevědomě slepí k dnešní skutečnosti, se dá shrnout do slova „integrace“. Být integrovaný do společnosti znamená, že ve všech praktických ohledech situace je jedinec nerozlišitelný od ostatních. Za nynější situace, kdy

existují jasné fyzické odlišnosti rasové povahy, je integrace obtížná, ačkoli v delším období nikoli nemožná. Mnoho z těch, kteří se zde za posledních 15 let usadili, si jistě přeje být součástí britské společnosti a všechny jejich myšlenky a činy jsou namířeny v tomto směru. Myslet si ale, že se takto chová velká a rostoucí většina přistěhovalců a jejich potomků, je absurdní a nebezpečná představa.

Nyní jsme na pokraji změny. Dosud to byla síla okolností a okolí, která způsobila, že samotná myšlenka integrace zůstávala na okraji zájmu větší části přistěhovalcké komunity – to jest, že si takovou věc nikdy nepředstavili ani aktivně nezamýšleli a že jejich početnost a fyzická koncentrace znamenaly, že nenastal tlak k integraci, který normálně působí na každou malou menšinu.

Nyní vidíme, jak rostou síly aktivně působící proti integraci, v jejichž zájmu je zachování a vyostření rasových a náboženských odlišností a jejichž konečným úmyslem není nic menšího než dominantní postavení – nejdřív nad vlastní přistěhovalckou komunitou a pak i nad zbytkem obyvatelstva. Malý obláček, který ale může velice rychle zakrýt celou oblohu, se nedávno ukázal ve Wolverhamptonu a zdá se, že se rychle rozšíří. Slova, která teď použiji, nejsou moje, ale pronesl je jeden poslanec za Labour Party, který je zároveň ministrem v nynější vládě:

„Kampaň komunity sikhů za zachování svých zvyků, které jsou v Británii naprosto cizí, je hodna politování. Když někdo pracuje v Británii a zvláště ve veřejných službách, měl by být připraven přijmout závazky a podmínky svého zaměstnání. Požadavky na zvláštní komunitní práva (nebo bychom spíš měli říkat rituály?) (EP naráží na to, že v angličtině se slova „rights“ /práva/ a „rites“ /rituály/ vyslovují stejně – pozn. překl.) vede k nebezpečné fragmentaci uvnitř společnosti. Tento komunalismus je společenským jedem a měl by být jasně odsuzován, ať už ho praktikuje kdokoli.“

Děkuji svému kolegovi Johnovi Stonehouseovi, že těmto věcem porozuměl a měl odvalu je vyslovit nahlas.

Pro tyto nebezpečné a rozdělující elementy je úprava navrhovaná v zákonu o vztazích mezi rasami (Race Relations Bill) živným roztokem, který potřebují ke svému životu. Zde je poskytuje způsob, jak se přistěhovalcké komunity mohou uzavřít více do sebe, jak agitovat proti svým spoluobčanům, jak zastrašovat a ovládat ostatní prostřednictvím právních nástrojů, které jim poskytli neznalí a neinformovaní. Když se zadívám do budoucnosti, naplňuje mě neblahé tušení a stejně jako jeden Říman mám pocit, že „vidím řeku Tiberu, jak se pění krví“.

Tento tragický a nesnadno uchopitelný jev, který s hrůzou pozorujeme na druhé straně Atlantiku (EP zde zřejmě naráží na občanské nepokoje a rasové bouře spojené s hnutím za občanská práva černochoů v druhé polovině šedesátých let – pozn. překl), a který k nám přišel

z naší vůle a zároveň i kvůli naší nedbalosti. Už nyní je zde naplno a velikost problému dosáhne amerických proporcí dlouho před koncem století.

Pouze rozhodná a okamžitá akce může toto nebezpečí odvrátit. Zda-li bude veřejná vůle takovou akci požadovat a také ji skutečně provést, nevím. Vše co vím, je, že vidět a přitom o tom nemluvit, by bylo velikou zradou.

Poznámka:

* Překlad projevu Enocha Powella byl převzat ze stránek Euportál.cz.